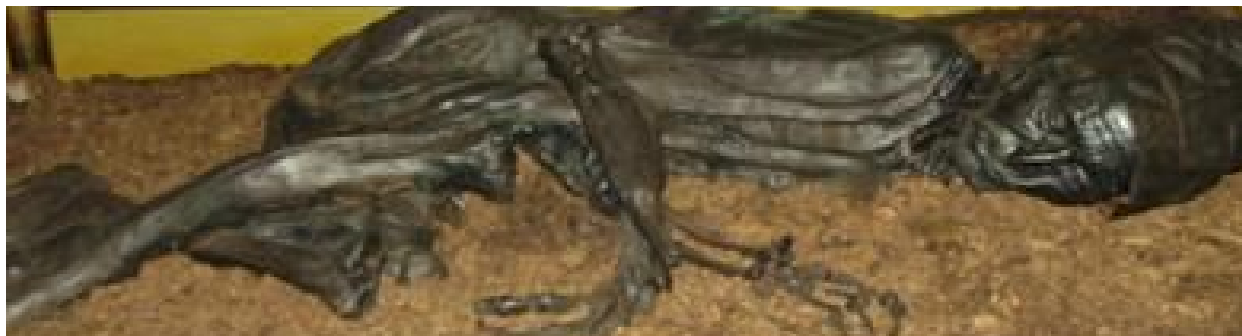

Hoe Tollundman aan zijn eind is gekomen

Kay Hill

4va

De Tollundman; een van de best bewaarde veenlijken die ooit gevonden is. Het eeuwenoude lichaam is gevonden door de gebroeders Højgaard in het Deense plaatsje Tollund, vandaar de naam 'Tollundman'. Er bestaan weinig geschreven bronnen uit de tijd van wanneer deze man leefde, 400 jaar voor Christus om precies te zijn¹, maar door op verschillende manieren het veenlijk te analyseren kun je een heel eind komen. Hoe is deze mysterieuze man aan zijn eind gekomen?, en hoe is hij in het veen beland? Daar ga je nu achter komen.

Als er in de ijzertijd iemand overleed, werden ze meestal gecremeerd.² De lichamen die in het veen zijn gevonden zijn echter nog heel. Nou ja, toen ze in het veen belandden waren ze nog heel. Het komt zelden voor dat een lichaam zo goed bewaard blijft als bij de Tollundman. Soms breken er botten door de druk van het veen, of raken ze beschadigd bij het opgraven. Het is heel bijzonder dat dit veenlijk zo goed bewaard is gebleven, je kan zelfs de baardharen op zijn kin zien!

De Tollundman ligt in foetushouding, knieën opgetrokken. Hij draagt een leren muts en een soort riem om zijn middel. Om zijn nek zit een touw van gedraaid leer. Kort nadat hij ontdekt was werd het lichaam onderzocht. Het leek er erg op dat de man zou zijn opgehangen. Zijn nek- en halswervels waren nog in goede staat. Soms worden die beschadigd als iemand opgehangen wordt. Ondanks dat zijn de onderzoekers nog steeds overtuigd dat hij opgehangen is. Zijn tong was opgezwollen; dit verschijnsel komt vaak voor bij opgehangen mensen.³ We kunnen er dus vrijwel zeker van zijn dat de Tollundman hierdoor aan zijn eind is gekomen.

Er zijn veel verschijnselen die de in de ijzertijd levende mensen niet begrepen. Waarom stormde het soms zo hard? Waarom mislukte de oogst soms? Om onder andere dit soort verschijnselen te begrijpen werden er goden bedacht. Cornelius Tacitus, een Romeinse historicus, schreef het volgende over de toenmalige inwoners van Denenmarken.

Er is niet bijzonder op te merken over deze stammen, behalve hun verering van Moeder Aarde, de Godin van het Voorjaar. Zij geloven dat zij elk voorjaar langs de stammen trekt. Een beeld van de godin wordt op een wagen in een processie rondgedragen. Daarna worden de wagen en haar kleren...gewassen in een verborgen meer. Deze taak wordt

¹ <http://histoforum.net/lesmateriaal/tollundman.htm>

² <http://www.tollundman.dk/tollundmandens-tid.asp>

³ <http://www.tollundman.dk/haengning.asp>

*verricht door slaven die daarna worden gedood.*⁴

Hieruit blijkt dat de stammen omstreeks Tollund de Godin van het Voorjaar vereerden. Er zijn ook diverse beeldjes van de aardgodin gevonden in moerassen. Volgens Tacitus offerden de stammen ook wel eens mensen aan de goden. Mensen begroeven hun doden soms met een nekring als offer aan Moeder Aarde. Het is mogelijk dat de Tollundman een menselijk offer was aan goden. De mogelijkheid dat Tollundman als straf voor een misdaad is vermoord en daarna in het moeras is gegooid bestaat ook. De eerste mogelijkheid is waarschijnlijker. Dit komt door het feit dat het lichaam van de Tollundman met respect is behandeld. Zijn ogen zijn na zijn dood door iemand gesloten, en hij is in foetushouding gelegd. Dit zou niet gedaan zijn als de man een crimineel was. De Tollundman is een menselijk offer geweest, maar aan welke god of godin? Ik vermoed dat hij is geofferd aan de Godin van het Voorjaar. Dit vermoeden wordt flink versterkt door het feit dat er een beeldje van deze godin is gevonden in hetzelfde moeras.¹

De Tollundman werd dus als offer aan de aardgodin opgehangen. Toen werd het touw met een mes doorgesneden, en zijn ogen gesloten. De man werd in foetushouding gelegd en naar het veen getild. Daar werd hij neergelegd. Na een tijdje steeg het water en verdween het offer onder het veen, om duizenden jaren later gevonden te worden door turfstekers.

De Tollund man wordt opgehangen als offer aan Moeder Aarde

⁴

Cornelius Tacitus, 97-98 na Christus in een boek over Germaanse stammen.